

Zondag 9 maart 2025

1^e zondag van de Veertigdagentijd

Thema: Van verleiding naar verlossing

Deuteronomium 26, 4-10, Lucas 4, 1-13 9 maart 2025

Overweging

Laat ik beginnen met een kort verhaal.

Er was eens een man die ontevreden was met zijn vaderland en hij ging op zoek naar beter. Hij trok door allerlei landen heen, maar het was alsof hij nergens een land vond waar hij zich thuis kon voelen, waar hij zich geborgen wist.

Hij bleef maar onderweg, steeds verder.

En eindelijk, na jaren, kwam hij in een land dat hem vriendelijk gezind leek, waar hij geborgenheid ervaarde. Het bleek zijn eigen land te zijn.

Toen hij zich afvroeg hoe het kwam dat hij zijn land nu wel goed vond en toentertijd niet, ontdekte hij – door het leven wijs geworden – dat aan het land zo goed als niets was veranderd, maar dat hijzelf was veranderd.

Het gaat vandaag over verleiding. En aan verleiding zitten twee leuke kanten.

De ene leuke kant van verleiden is eraan toegeven. We laten ons graag verleiden, bv door reclame. Mooie dingen kopen, lekkere dingen eten, (ik heb me laten vertellen dat tegenwoordig een dubai chocolade reep je-van-het is), een beetje roddelen of iemand voor de gek houden. Het hoort een beetje bij ons leven.

Totdat het te gek wordt, totdat het ons teveel gaat kosten, we te dik worden of relatieproblemen krijgen. Dan wordt het tijd de verleiding te weerstaan.

Zo komen we bij de andere leuke kant van verleiding: zo sterk zijn dat we ons niet LATEN verleiden. Sporters moeten zich veel onzegggen, op tijd naar bed, gezond eten enz. Mensen die willen afvallen of stoppen met roken, moeten streng zijn voor zichzelf. En als dat lukt, toon je karakter. Je hebt een reden om trots te zijn op jezelf. En we zijn er ook niet vies van om complimentjes te krijgen voor ons doorzettingsvermogen.

Maar de hoofdregel is tegenwoordig toch vooral dat we moeten genieten van het leven. Doe waar je zin in hebt, en je ontdekt zelf wel hoe ver je kunt gaan. Zoek je grenzen op en ga erover heen. Dat maakt het leven spannend. We houden er ook niet van dat we daarin belemmerd worden. We voelen ons al gauw gekwetst wanneer we kritiek krijgen op onze levenskeuze of ons gedrag.

Het is ook niet helemaal ongevaarlijk, want we worden vaak in verleiding gebracht hoger te grijpen dan we kunnen. Je leven moet perfect zijn. Dat levert stress en negativiteit op. Niet in de laatste plaats bij jongeren die aan hoge eisen moeten voldoen, willen ze meetellen. Jouw leven moet voldoen aan het valse beeld dat influencers laten zien op social media. Je wilt op de bovenste tree staan van een wankele ladder.

Ik zal je naar de top brengen, zegt de verleider tegen Jezus. Ik zal je macht geven. Ik zal je meer mens maken dan je eigenlijk bent.

Dat klinkt aantrekkelijk. Wat is daar nu op tegen? Waarom gaat Jezus daar niet op in? Waarom wil hij zijn mogelijkheden niet verkennen en zijn grenzen opzoeken? Het evangelie wil ons laten zien dat dit soort verleidingen verkeerd afloopt. Een mens die meer wil zijn dan hij is, die God wil zijn, gaat vroeg of laat tegen de vlakte. Jezus is niet uit op macht. Hij wil geen stenen in brood kunnen veranderen. Hij wil dat brood gedeeld wordt, zodat ook de hongerigen kunnen eten. De verleiding is groot zoveel mogelijk te pakken, zodat je zelf in ieder geval geen honger meer hoeft te lijden. De verleiding is groot je handen en kleren niet vuil te maken aan mensen met problemen. De verleiding loert je te groot te voelen voor een medemens in nood.

Om aan deze kwalijke verleidingen te ontkomen kunnen we gewoon om ons heen kijken. Naar plaatsen waar mensen het voor elkaar opnemen. De juf, hier op de Theresiaschool voor een klas met lastige kinderen, of misschien nog erger, lastige ouders, de zorg in een verpleeghuis met ouderen die hun geheugen kwijt zijn, bv hier in de Schutsmantel, vrijwilligers die met gehandicapten optrekken. Overal mensen, heel dichtbij, die hun handen durven vuil te maken aan zorg voor de naaste.

Het evangelie wil ons er vandaag toe verleiden de stevige ladder van de medemenselijkheid te beklimmen. Die wankelt niet, die valt niet om. Want niet mijn schone kleren, niet mijn staat van heiligheid, niet de hoeveelheid brood die ik op de plank heb liggen, zijn de treden van deze ladder.

Op de ladder van medemenselijkheid zien we altijd mensen die zonder onze hulp niet verder kunnen, staan mensen die onze zorgen willen delen. Zouden we het aandurven de grenzen van de naastenliefde op te zoeken om zo los te komen van de dwingende verleidingen die beweren dat ons ego nog wel wat verder opgepompt kan worden? Verleidingen die zeggen dat we keigoed zijn, en ons vervolgens als een steen laten vallen als we niet meer interessant zijn?

De veertigdagentijd geeft ons de gelegenheid om ons te verlossen van alles wat ons dwingt en insnoert. Fijn even een stapje terug doen. En dan ontdekken hoeveel nieuwe energie dat oplevert. Het is een tijd om eens te bekijken wat we teveel hebben en wat we tekort komen. Dat kan een interessante reis worden. Ons land, onze samenleving, je werk en je huis zullen niet veranderen. Wij zullen veranderen.
Amen.

Frans-Willem van de Sande
gebaseerd op Zout en Licht, Jos Zwetsloot